

نهیضت ترویج کشاورزی در ایران و جهان

تألیف : مهندس سید اسمعیل هاشمی اصفهانی

تجدید نظر شده در سال ۱۳۹۰

منبع بسیار مفیدی جهت رشته های ترویج

امور اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی

۱۳۹۴

سرشناسه: هاشمی اصفهانی، اسمعیل، ۱۳۰۲.

عنوان و نام پدیدآور: نهضت ترویج کشاورزی در ایران و جهان/ تألیف: مهندس سید اسمعیل

هاشمی اصفهانی

مشخصات نشر: تهران: سپهر، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۵۶ص. جدول. مصور.

شابک: ۱۵۰۰۰۰ ریال، ۹-۲۷-۶۲۰۰-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپای مختصر

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۴۳۲۹

تهران - خیابان انقلاب - روبروی دانشگاه تهران - پلاک ۱۴۱۰ - پاساژ فروزنده

فروشگاه: طبقه زیر همکف - واحد ۲۳۳ - تلفن: ۶۶۴۸۷۶۱۹-۶۶۴۰۱۶۲۵-۶۶۴۰۲-۶۶۹۶۹۵۰۲

نهضت ترویج کشاورزی در ایران و جهان

تألیف: مهندس سید اسمعیل هاشمی اصفهانی

چاپ اول ۱۳۹۴ - شمارگان ۲۰۰ نسخه - چاپ: نگارش - صحافی: نگارش

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است

قیمت ۱۵۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-6200-27-9

شابک: ۹-۲۷-۶۲۰۰-۶۰۰-۹۷۸

www.sepehr-pub.ir

«سخن آغازین»

بسم الله و بالله ، پیشرفت هر کشور در آن است که مواد غذایی را خود تهیه نماید . کلیه موجودات از تولد تا مرگ به غذا نیاز دارند و چون ترویج کشاورزی مسئول افزایش غذائی سالم برای انسانها است ، پس این رشته اهمیت فراوان دارد ، بنابراین کلید پیشرفتهای روستایی است .

کتاب حاضر ، نخستین کتاب در عرصه ترویج کشاورزی است که نیم قرن از نشر آن گذشته است .

این کتاب به نام نهضت ترویج کشاورزی در ایران و جهان است و بوسیله نخستین ترویجی ایران - اینجانب - نگارش یافته است .

در اوایل دهه پنجاه هنگامیکه این کتاب بوسیله انتشارات مدرسه عالسی ترویج کشاورزی همدان منتشر شد ، تعداد ترویج دانان از انگشتان دست تجاوز نمی کرد و برخی دانشجویان مدرسه عالی مانند بعضی آقایان پس از تحصیل در خارج استاد شده و اکنون باز نشسته گردیده اند .

این کتاب نیاز به تجدید نظر کلی داشت زیرا پس از گذشت بیش از نیم قرن باید با شرایط زمان هماهنگ شده و کاملاً به روز میگردید اکنون شمار کتابهای ترویجی افزایش یافته و ترویج اکنون به درختی تنومند تبدیل شده است .

مکتب ترویج ، علم یا هنر نوینی است که عمر آن در گیتی کمی بیش از یک قرن است ولی ترویج در کشور اسلامی ایران ریشه عمیق دارد ، به عنوان نمونه کتاب فلاح در قرن نهم هجری قمری انتشار یافته است و در کتاب ترویج به روایت نخستین ترویجی از این کتاب اقتباس شده است .

کتاب های نهضت ترویج در ایران و جهان و همچنین ترویج به روایت نخستین ترویجی ، منابع خوبی برای دانشجویان رشته ترویج میباشد .

کتاب حاضر درباره فعالیتهای مروجین و سپاهیان در سالهای آغازین ترویج در ایران است . تاریخچه ترویج در جهان ، مدیریت ترویج ، روشهای ترویج ، برنامه ریزی و

بالاخره زندگینامه مؤلف و توضیح درباره چهار اختراع ایشان در سالهای اخیر مطالبی است که در این کتاب درباره آن سخن گفته شده است .

یکی از منابع کتاب ، گزارش دوست قدیمی و همکار کارشناس و دانشمند جناب آقای مهندس سید حسین واقفی می باشد .

ترویج امروزه نه تنها در رشته کشاورزی و خانه داری بلکه در امور پزشکی ، اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی ، صنعتی و ارتباطات و کلیه شئون زندگی انسانها رسوخ دارد .

هدف ترویج داشتن زندگی بهتر و سازنده است یعنی آسایش مردم ، صلح، راستی، درستی ، خوش قولی و رعایت امانت و کلیه فضایل انسانی است . ایرانیان بسیار باهوش و با وفاداری هستند به گونه ای که ایران اسلامی را بصورت نمونه درآورده و انشاءالله همه کشورهای اسلامی به تدریج برنامه انقلاب اسلامی را تقلید می کنند. در پایان جا دارد از نوه های عزیزم آقایان مهندس علیرضا اردلان و میثم مباشر لیائی فوق لیسانس ریاضی از دانشگاه شهید بهشتی که در ویراستاری و مرتب کردن این کتاب مرا یاری نمودند ، تشکر و سپاسگذاری نمایم .

مهندس سید اسمعیل هاشمی اصفهانی

«فهرست مطالب»

عنوان	صفحه
فصل اول.....	۱۷
اصول ترویج کشاورزی.....	۱۷
و فعالیتهای سپاه ترویج و آبادانی.....	۱۷
اصول ترویج.....	۱۸
چند دستور ساده برای مروجان و سپاهیان ترویج و آبادانی.....	۱۹
چگونه کار ترویج را باید آغاز کرد؟.....	۱۹
تشکیل سپاه ترویج و آبادانی.....	۲۰
فصل دوم.....	۲۵
تاریخچه ترویج در جهان و ایران.....	۲۵
بررسی ترویج در دیگر کشورها.....	۲۷
نقش ترویج.....	۲۹
فصل سوم.....	۳۳
برقراری ارتباط با کشاورزان.....	۳۳
مروجان.....	۳۵
فصل چهارم.....	۳۷
آموزش ترویج.....	۳۷
۱- جنبه نتیجه آموزش :.....	۳۸
۲ - جنبه مراحل آموزش.....	۳۸
تعلیم چیست ؟.....	۳۹
۱- جنبه نتیجه تعلیم.....	۳۹
۲- جنبه مراحل تعلیم.....	۳۹
۳ - تعریف آموزش ایده آل.....	۳۹

۴۰	۴ - عوامل مؤثر در موفقیت آموزش
۴۰	استاد
۴۰	وضع آموزش
۴۰	دانش پژوه به عنوان عامل موفقیت در امر تعلیم
۴۱	انگیزه
۴۱	توجه
۴۱	علاقه
۴۲	آمادگی
۴۲	انتظارات
۴۳	استاد به عنوان یک عامل موفقیت در امر آموزش
۴۳	طرح و برنامه آموزشی
۴۴	روش ارائه آموزش
۴۴	آموزش به عنوان یک مسئله ارتباطی
۴۵	ارتباط موفقیت آمیز چیست ؟
۴۵	موانع ارتباط
۴۶	روشهای غلبه بر موانع ارتباط
۴۶	انتخاب لغات و مثالهایی که دانش پژوهان با آنها آشنایی دارند
۴۷	فصل پنجم
۴۷	آمار نفوس و تحولات اشتغال و نقش ترویج و تشکیلات آن در سطح روستاها
۴۸	۱ - اشتغال در مناطق روستایی
۴۹	۲ - مشارکت جوانان در عمران روستایی
۴۹	۳ - ایجاد سازمانهای روستایی
۴۹	تحولات آمار نفوس و اشتغال در ایران
۵۳	بودجه خانوار و قشرهای کم درآمد

۵۴	تشکیلات کشاورزی در سطح روستاها و مراکز تولید
۵۵	مشکلات و تعریف مسئله
۵۶	مردم روستاها به چه مواردی احتیاج دارند ؟
۵۸	نیازمندیهای اساسی مردم روستایی را می توان به شرح ذیل تقسیم نمود :
۵۹	سازمانهایی که در حال حاضر در روستاها فعالیت دارند
۶۳	فصل ششم
۶۳	سرپرستی در ترویج
۶۴	۱ - سرپرستی چیست ؟
۶۷	۲ - سرپرست بعنوان یک رهبر
۶۷	طبیعت رهبری یک سرپرست
۶۸	نکات رهبری
۷۱	فصل هفتم
۷۱	روشهای ترویجی
۷۲	مقدمه :
۷۳	اول ، نمایش طریقه
۷۵	دوم ، نمایش نتیجه
۷۸	سوم ، اجرای جلسات در ترویج
۷۹	چهارم ، سخنرانی
۸۰	پنجم ، فیلم همراه سخنرانی
۸۱	ششم ، گردش دسته جمعی
۸۱	هفتم ، تهیه خبر در ترویج
۸۳	تهیه اخبار در بخشها
۸۳	ملاقات با خبرنگاران
۸۴	انتشارات ترویجی

داستانهای ترویجی در روزنامه	۸۵
مزایا	۸۸
نقائص	۸۹
دهم ، بخشنامه یا نامه های عمومی	۸۹
یازدهم ، فلافل گراف و طرز تهیه آن	۹۰
تقسیم بندی روشها	۹۴
استفاده از روشهای ترویجی در مراحل مختلف آموزشی	۹۶
فصل هشتم	۹۷
برنامه ریزی در ترویج	۹۷
هدف از برنامه ریزی در ترویج	۹۸
اساس برنامه ریزی	۹۸
طرح ریزی یک برنامه	۹۹
وظیفه شورای استان	۹۹
یک مثال جهت برنامه ریزی چغندر قند	۱۰۰
نقشه کار	۱۰۰
۱- برنامه روستای شاندیز	۱۰۲
۲- برنامه روستای رود خواف	۱۰۵
اوضاع و احوال محل :	۱۰۶
فصل نهم	۱۱۳
گزارش و ارزشیابی در ترویج	۱۱۳
فصل دهم	۱۱۷
رهبران محلی ترویج	۱۱۷
وظیفه رهبران	۱۲۲
خصائص رهبران	۱۲۳

۱۲۳.....	انواع رهبران
۱۲۴.....	رهبر انتخابی
۱۲۴.....	انتخاب رهبر
۱۲۵.....	تربیت رهبران
۱۲۶.....	تشویق رهبران

www.ketab.ir

ترویج و تعاون دو اصل مهم و حیاتی در علم کشاورزی است ، که بصورت یک نهضت بزرگ ملی به خوبی تجلی یافت . پدیده های مهم و تازه ای که در کشور ما دگرگونی ایجاد نموده است

این دو فعالیت نیازمند نیروی انسانی کاردان و متخصص است . مدرسه عالی کشاورزی همدان که از پدیده های این دوران است ، در امر ترویج و تعاون گام نوینی برداشته و تدریس علمی و عملی این دو رشته مهم را در امر کشاورزی تأمین نموده است و نخستین مهندسان ترویج و تعاون را جهت اجرای برنامه های بزرگ آبادانی سرزمینمان ایران تعلیم و تربیت نموده است . از این رو به پاس حق شناسی اقدام به چاپ این کتاب نمود . سید اسماعیل هاشمی اصفهانی از اساتید با سابقه و مجرب و متخصص در امر ترویج می باشد که حاصل تلاشها و مطالعات سالیان خود را که در جای جای این مملکت انجام داده است بصورت این کتاب ارزشمند به رشته تحریر درآورده است . نخستین بار مدرسه عالی کشاورزی همدان اقدام به چاپ این کتاب ارزنده نمود و نخستین کتاب در موضوع ترویج است که در ایران منتشر شده است . هم اکنون تعداد بسیاری از اساتید ترویج و دانش پژوهان این مدرسه در امر ترویج و تعاون مشغول خدمت رسانی می باشند .

دکتر علی اقبال

رئیس مدرسه عالی کشاورزی همدان